

allerede bemærkede, at anse for et Fremskridt; men det er ikke, som man fra nogle Sider ynder at fremstille det, at anse som en Revolution, det er det saa langt fra. Lovforslaget er jo gaaet den slagne Vej. Det er gaaet igennem Ministeriet, gennem Fabrikdirektoratet, gennem Arbejdsraadet, og saa er det havnet i Folketinget og vedtaget der i Gaar ved anden og tredje Behandling og kommer saa her. Man kan altsaa ikke sige, at det er et Forslag, der har vakt stærkt Røre. Det er gaaet den af Lovgivningsmagten foreskrevne Vej og er havnet her, og saa skulde man synes, og saaledes bliver det vel ogsaa, at vi nu her kunde tage det uden ret mange Ord.

I 1913 fik vi jo Fabrikloven, og i dennes § 24, som dette Lovforslag knytter sig til, var der den Bestemmelse, som den højtærede Minister har omtalt. Der blev saa i Foraaret 1914, da man behandlede et med dette Lovforslag beslægtet Forslag, vedtaget en Dagsorden i Folketinget, hvori man opfordrede Indenrigsministeren til at fremskynde de Undersøgelser, der da var i Gang angaaende Sygeligheden i visse Fag, og anmodede ham om at fremskynde Bevægelsen for, at Arbejdstiden i Virksomheder med stadig kontinuert Drift blev indskrænket til effektivt 8 Timer for hver Arbejder. Det var i April Maaned, men saa kom Krigen, og siden har der ikke været Tid til at tænke paa at foretage egentlige, større, sociale Fremskridt af varig Art, Fremskridt udover, hvad der har kunnet foretages gennem Dyrtdsforanstaltninger og Foranstaltninger i det hele til at lindre Tilværelsen for Befolkningen under Krigen.

Nu er man altsaa kommet saa vidt, som jeg har nævnt, og jeg vil meget gerne give dette lille Lovforslag min kraftige anbefaling, for at det hurtigt kan blive færdigt her. Jeg havde tænkt mig, at det skulde have en meget let Gang i dette høje Ting, og jeg haaber det ogsaa fremdeles og blev bestyrket i den Opfattelse, da det ærede 10de Landstingsvalgte Medlem (Jørgen Berthelsen) havde Ordet; men jeg kan ikke skjule, at Begejstringen for Lovforslaget syntes at være mindre stor hos det ærede 4de Medlem for 4de Kreds (Laursen). De Betæneligheder, som det ærede Medlem kom frem med, var forskellige, men de var ikke ukendte; jeg har hørt noget lignende før, bl. a. den ikke ubekendte Bemærkning, at det er noget, man maa forhandle sig til Rette om indenfor Fagene. Den Bemærkning er fremsat meget ofte. Hver Gang man her i Rigsdagen har været inde paa

en Lovgivning paa dette Omraade, har man hørt dette, men det har vist sig, at netop i de Fag, der er Tale om her, har Vanskeligheden, som det ogsaa meget rigtigt bemærkes i Fabrikdirektorens Skrivelse til Ministeriet, ved at faa Arbejdstiden i kontinuert Bedrifter forandret fra 12 Timer til 8 Timer været stor, fordi Springet er saa stort. Ved en almindelig Forkortelse af Arbejdstiden er det gaaet jævner, med et Kvarter, en halv Time o. s. v., lidt ad Gangen, men her skulde Springet være stort for at komme til at virke, og det har ogsaa vist sig, at netop Fabrikfabrikkerne, hvis Arbejdere har været den egentlige Foranledning til, at dette Lovforslag kom frem, hele Tiden har stillet sig stejlt paa det Standpunkt, at de ikke vilde ned under 12 Timer for de Arbejdere, som skulde beskæftiges ved Maskiner og ved den Drift, som gik hele Døgnet. Jeg synes derfor, at det er udmærket, at man nu har hugget Knuden over og taget disse specielle Bedrifter frem. Der er ogsaa, som det er nævnt, en Del af dem, som allerede har gennemført denne Reform, f. Eks. Brødfabrikkerne og Gasværkerne; der er vist meget faa tilbage, som ikke allerede har 8 Timers Arbejdstid under Døgndrift.

Det ærede Medlem var ogsaa inde paa nogle andre Spørgsmaal, bl. a. den Nedsættelse, der har fundet Sted i Folketinget fra 168 til 160 Timer i 3 Uger. Det ærede Medlem sagde, at der kunde være nogle Virksomheder, som derved blev tvunget til at have 4 Hold. Ja, det ved jeg ikke, jeg kan ikke rigtig i dette Øjeblik faa fat i det Regnestykke; men selv om der i et enkelt Tilfælde skulde ske noget saadant, er der dog forskellige Forhold, man maa tage i Betragtning her. Der er for det første dette: Hvor rentabel er den paagældende Virksomhed? Kan den taale det? Og hvis det virkelig er en Virksomhed, der meget let kan taale det, saa forekommer det mig, at det er en Bagatel overfor det store Princip, der ligger til Grund for dette Lovforslag, hvor man giver 2 000—3 000 Arbejdere en Begrænsning i Arbejdstiden fra 12 til 8 Timer. Det er en Bagatel, det maa visne som et Fnug overfor det store Fremskridt, det vil være for disse ikke saa ganske faa Arbejdere at faa denne forkortede Arbejdstid.

Der er anstillet en Beregning i Fabrikdirektoratets Skrivelse til Ministeriet over, hvad det vil koste. Jeg er ikke i Stand til at bedømme Rigtigheden af denne Beregning, men man har ikke hørt meget stærke Protester imod den, saa den er vistnok meget rigtig, og naar det er Tilfældet, synes